

наміри розширюватися та збільшувати свою конкурентноздатність. Тобто, таке зменшення податку з прибутку матиме позитивний вплив більшою мірою на ту категорію малих підприємств, які потенційно прагнуть інвестувати в свій розвиток.

Реформування системи оподаткування всіх суб'єктів господарської діяльності України повинно відображатися не лише у вигляді вдосконалення механізмів оподаткування. Доцільно запровадити механізм прогресивної ставки оподаткування прибутку підприємств, тобто розмір податку необхідно розраховувати за прогресивною шкалою прибутків та ставок їх оподаткування, оскільки нерозумно ставити мале підприємство, яке ще ледве стоїть на ногах і крупний завод з багатомільйонними оборотами в рівні податкові умови.

На перший погляд, прогресивні ставки оподаткування прибутку не сприятимуть збільшенню офіційних прибутків підприємств, але при оптимальному визначенні шкали ставок оподаткування можна досягнути ефекту, коли підприємства отримуватимуть більше вигоди від збільшення прибутку (наприклад, кращі можливості щодо залучення кредитів, інвестицій і т.п.), ніж втрат від його оподаткування. Діапазон шкали ставок оподаткування прибутку підприємств, на нашу думку може передбачати межі від 10 до 40 %. Подібні умови оподаткування прибутку підприємств існують в багатьох розвинутих країнах, і, як показує їх досвід, сприяє розвитку малого бізнесу.

Для того, щоб ефект від запровадження прогресивної ставки оподаткування прибутку був повнішим, нами пропонується застосування ще одного, загальноприйнятого в закордонній практиці заходу стимулювання інвестиційної діяльності – податкових пільг на інвестиції. Цей захід матиме реальний позитивний вплив на інвестиційну активність бізнесу різного розміру. Механізм податкових пільг на інвестиції полягає в тому, що на суму проведених капіталовкладень в основні засоби підприємства зменшуватиметься загальний розмір податку на його прибуток. Витрати по інвестиційному проекту компенсуватимуться на податку з прибутку, а це сприятиме швидкій окупності інвестицій та вирішенню проблеми джерел інвестиційних ресурсів.

Професійна консультаційна підтримка в галузі інвестиційного менеджменту здатна реально допомогти малим підприємствам, які не володіють достатнім підприємницьким досвідом та навиками. При чому ця підтримка часто є необхідною не лише на стадії розробки інвестиційного проекту, але й в процесі його реалізації та управління.

З метою сприяння розвитку консультаційного обслуговування, збільшенню вільних від оподаткування надходжень, тобто суттєво малого бізнесу України пропонується проведення наступних заходів на загальнодержавному рівні:

- створення мережі центрів підтримки підприємництва по всіх регіонах України (близько 20-25 центрів), що субсидювалися б державою, і надавали безкоштовну консультативну та інформаційну допомогу малим підприємствам (написання бізнес-планів, аналіз бізнес-ідей, юридичні консультації, маркетинговий аналіз, пошук ніш на ринку, кадровий підбір та професійна перепідготовка працівників і т.п.). Створення такої мережі центрів підтримки підприємництва може відбуватися шляхом конкурсного відбору вже існуючих консультаційних фірм;
- податкове стимулювання розвитку підприємств, що займаються консультаційно-аналітичним та інформаційним обслуговуванням малих підприємств;

- здійснення професійної підготовки спеціалістів з інвестиційного менеджменту на рівні вищих державних закладів.

Ця стаття охоплює лише деякі з перешкод для інвестицій у малий та середній бізнес в Україні. Незважаючи на те, що правова база для внутрішніх та іноземних інвестицій помітно покращилася останніми роками, законодавці мають попереду ще багато роботи для приведення українського законодавства до міжнародно-прийнятих норм. Беручи до уваги величезні зміни, які трансформація командної економіки у вільну ринкову економіку вимагає не тільки на економічному й законодавчому рівнях, але й на соціальному й політичному, можна зрозуміти труднощі України, котра, як і інші колишні республіки Радянського Союзу, шукає свого шляху, щоб стати незалежним і прийнятним економічним партнером для країн Заходу.

Але всі поліпшення юридичного середовища будуть марними, доки українське законодавство не буде належним чином реалізовуватись. Україна не може переконати інвесторів, показуючи великі купи законів і нормативних актів, поки ці закони і акти часто змінюватимуться, лишатимуться неузгодженими і не застосовуватимуться належним чином офіційними особами держави і службовцями. Впровадження законодавства із зворотною силою здатне зруйнувати всю довіру до України, що необхідна інвесторам для вкладення своїх грошей в середньо і довгострокові інвестиції.

Впровадження вищезазначених заходів та напрямків вдосконалення системи інвестування малого бізнесу повинно займати провідне місце в програмах державного регулювання та визначити концептуальні основи інвестиційної політики України на найближчу перспективу.

УДК 331.024.2:658(477.83)

Доц. О.І. Дребот, к.е.н. – Інститут регіональних досліджень НАН України

ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ЕКОГОМОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ НА ВІДТВОРЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Визначено ступінь впливу елементів екогосподарської системи на відтворення трудового потенціалу та важливість екогосподарського аспекту розвитку лісових систем; приведено причини існуючої екологічної кризи, подолання якої можливе тільки на шляху неухильного забезпечення сталості навколишнього середовища – як середовища життя населення.

O.I. Drebot – Institute of Regional Research of the National Academy of Sciences of Ukraine

Impact of elements of ecogonomic system on renewal of labour potential

The level of influence of elements of ecogonomic system on renewal of labour potential and the importance of ecogonomic aspect of development of forest systems had been defined; the causes of present ecologic crises, the elimination of which is possible only by the way of steady development of stability of environment as medium of life the population had been defined.

Сучасний стан розвитку людства характеризується глибокою екологічною кризою, пов'язаною насамперед з нераціональним використанням природних ре-

сурсів, застосуванням енерго- та матеріаломістких технологій, які не відповідають вимогам охорони довкілля. Нищівного удару по екологічній захищеності людини завдала Чорнобильська катастрофа, зробивши багато поколінь українського населення заручниками посиленого радіаційного забруднення. Проте домінантою номер один в контексті надання Україні офіційного міжнародного статусу зони екологічного лиха все ж є наслідки екологічно необґрунтованого господарювання.

Усвідомлення реальної загрози глобальної екологічної катастрофи змусило економічно розвинуті країни вести пошук ефективних шляхів та вживати заходів щодо її подолання. В 1992 році (конференція "Ріо-92") вперше на офіційному рівні була признана необхідність переходу до концепції сталого розвитку, яка означає: не брати від природи більше, ніж шляхом регенерації не буде повернуто їй назад. Іншими словами, ступінь використання відновлюваних ресурсів не повинна перебільшувати ступінь їх регенераційної здатності. Розробка концепції сталого розвитку та прийняття на національному рівні ряду законодавчих актів дає змогу Україні долучитися до тих заходів, яких вживають європейські країни у справі охорони довкілля.

Поворот у зміні екологічної свідомості, що пов'язана із залученням України до концепції сталого розвитку, висвітлює нові грані у найтіснішому взаємозв'язку та взаємовпливові людини з природою. "Ланцюг, котрий зв'язує суспільство із зовнішньою природою, ніколи не розривається" [1, ст. 124], – вважав М.І.Туган-Барановський. Це положення є одним з принципових засад екоомології відтворення трудового потенціалу та потребує розробки еколого-економічної концепції ринкових реформ в Україні як основи будь-яких антикризових та стабілізаційних програм [2, ст. 15].

Екогомологічні елементи розвитку трудового потенціалу тією чи іншою мірою деталізації включають компоненти довкілля. Їх вивчення, створення цивілізованих механізмів регулювання ними здатне знизити ступінь ризику для здоров'я людини та ефективно розв'язати еколого-економічні кризові проблеми в суспільстві. Основні напрями екологізації відтворення трудового потенціалу включають: клімат, стан повітряного басейну, стан водного басейну, хіміко-фізичний стан ґрунту, зелені насадження, фітодизайн, зоозони, екологічну інфраструктуру, екологічне виховання, здоров'я населення, етнокультуру, ефективність природоохоронної діяльності, розвиток соціальної інфраструктури, мотивацію природокористування тощо [1, ст. 125].

За зазначеними елементами екогомологічної системи окреслимо ступінь їх впливу на відтворення трудового потенціалу. Насамперед зазначимо, що сьогодні в Україні екологічна криза поглиблюється існуванням соціально-економічної кризи, без подолання якої неможливо забезпечити екологічну безпеку в держав, вирішити соціально-демографічні проблеми в суспільстві. Технологічна і структурна відсталість суспільного виробництва породжує наднормований рівень антропогенних та технологічних навантажень на природне середовище у всіх областях України. Характерним є те, що в умовах різкого спаду виробництва забруднення повітряного басейну, водних і земельних ресурсів не тільки не зменшилося, а навіть набуло критичних значень. Так, на підприємствах України нагромадилася наднормативна кількість промислових шкідливих відходів, які рано чи пізно виявляються у поверхневих водах або атмосферному повітрі. В 1997 р. викиди шкід-

ливих речовин, що відходять від стаціонарних джерел забруднення, становили 0,392 т у розрахунку на душу населення. З них було знешкоджено лише 77 %. Шкідливі викиди в повітряний басейн від стаціонарних джерел забруднення були зафіксовані держстатистикою на рівні 0,118 т на душу населення. У складі викинутих у 1997 р. забруднень стаціонарними джерелами тверді речовини становили 0,8 млн. т, газоподібні речовини – 3,7 млн. т, в т.ч. ангідрид – 1,1 млн.т, окисли азоту – 0,4 млн.т, окис вуглецю 1,4 млн.т [3, ст. 511, 335].

До водного басейну України в 1997 р. скинуто більше як 12 млрд. куб. м стічних вод або 248 тис. л на кожного жителя, з них забруднених (виробничих та побутових вод, які скинуті в поверхневі водні об'єкти без очищення і містять забруднюючі речовини в кількостях, які перевищують затверджені гранично-допустимі скиди) – 8,3 тис. л на одного жителя, тоді як в 1990 р. ця величина була на 25 % меншою і становила 6,2 тис. л [3, ст. 507, 335].

Основними проблемами з охорони земельних ресурсів в Україні є погіршення фізичних та хімічних властивостей ґрунту, розширення площ деградованих земель, забруднених стічними водами, хімічними сполуками і радіонуклідами.

Львівська область за традиційними показниками забруднення природного середовища не в найгіршому стані порівняно з іншими областями, проте специфічні особливості їх прояву завдають не меншої шкоди, ніж в інших регіонах. Спад виробництва втримує екологічну ситуацію в місцях їх розташування від надкритичних антропогенних навантажень. Серед основних екологічних проблем області можна назвати:

- транскордонне забруднення вод;
- транскордонне забруднення атмосфери;
- площа області становить 3,6 % загальної площі держави, проте на ній розташовано 6 % найбільших забруднювачів природного середовища України;
- втрата корисних властивостей землі;
- шкідливі антропогенні геологічні процеси;
- рекреаційні ресурси під загрозою;
- зубожіння популяцій диких тварин;
- наднормативне нагромадження відходів виробництва;
- низька громадська екологічна свідомість [4, С.6-11]

В області протягом 5-ти останніх років відзначається зменшення майже в 2 рази загальних викидів до атмосфери (1997 р. – 0,067 т на душу населення) з одночасним зростанням викидів у повітря сірчистого ангідриду (найбільший стаціонарний забруднювач – Добротвірська ДРЕС). Обсяг недоочищених та неочищених стоків, що скидалися у природні водні об'єкти у 1997 р. порівняно з 1991 р. зменшився на 15-18 %. Порівняно з 1995 р. зменшилася кількість бактеріально забруднених проб питної води, що подається населенню області.

Для області властиві проблеми, пов'язані із зменшенням споживних речовин в ґрунтах, водною ерозією ґрунтів і недостатньою рекультивацією порушених земель. У зв'язку з відсутністю полігону для захоронення та утилізації промислових токсичних відходів в 1997 р. їх було нагромаджено в кількості 29330,6 тис. т або 10,8 т на душу населення. Їх зберігання на територіях підприємств призводить до порушення природоохоронних та санітарних вимог. Крім того, не завжди місце зберігання відходів відповідає класу їх небезпеки. Розв'язання цього гострого питання можливе за державного рішення про захоронення промислових відходів за

межами області, тим більше, що Львівщина ховає на своїй території радіоактивні відходи від семи областей України.

Надзвичайно гострою для Львівщини є екологічна проблема, пов'язана з видобутком сірки та калійних солей. Хоча не меш актуальні екологічні проблеми видобутку вугілля, нафти і газу, мінеральних вод. Яворівський та Роздільське державні гірничо-хімічні підприємства "Сірка", які майже припинили свою діяльність, через зруйновані екосистеми і забруднення довкілля не можуть самостійно підтримувати екологічну безпеку на зайнятих ними територіях.

Внаслідок наростання маси техногенного забруднення довкілля порушений взаємозв'язок у ланцюгу "людина – природа", який переріс в екологічну кризу, призвів до поглиблення руйнівних процесів у відтворенні трудового потенціалу. Насамперед, продовжувала поглиблюватись медико – демографічна криза, яка визначається такими складниками:

- депопуляція (природне зменшення населення);
- падіння народжуваності;
- погіршення стану здоров'я дорослих і дітей;
- негативні зрушення в соціально-демографічних структурах, що суттєво порушують демовідтворювальний потенціал нації.

Не може не викликати занепокоєння те, що середня тривалість життя в Україні в 1992 р. була на 10 років меншою, ніж в найбільш благополучних країнах світу. В 1995-1996 роках імовірна тривалість життя при народженні в Україні становила 67 років і була меншою середньої по Європі на 5,4 роки, по країнах Європейської Спільноти – на 7,4 роки [5, ст. 203].

Найбільш чутливо реагує на зміну довкілля стан здоров'я населення. За розробленою в Українському центрі здоров'я інформаційно-аналітичної комп'ютерної програми "Паспорт здоров'я" лише 4,4 % чоловіків та 2,9 % жінок працездатного віку мають високий та вище за середній рівень здоров'я і перебувають в так званій "зоні безпечного рівня фізичного здоров'я"; 22,1 % чоловіків та 19,4 % жінок мають середній рівень фізичного здоров'я. Решта працездатного населення (73,5 % чоловіків та 77,7 % жінок) має нижче за середній та низький рівні фізичного здоров'я [5, ст. 187]. Ці цифри вказують на низький рівень адаптації організму людини до навколишнього середовища та відповідно його згубний вплив на здоров'я людини. Отже, злочинна експлуатація природних ресурсів маргінальної території на теренах колишнього Союзу, руйнування традицій охорони середовища, правовий нігілізм в період перебудови, відсутність достатнього державного фінансування, недосконалість еколого-економічного механізму природоохоронного управління є причинами існуючої екологічної кризи. Її подолання можливе тільки на шляху "неухильного забезпечення сталості навколишнього середовища – як середовища життя населення" [6, ст. 7].

В контексті концепції забезпечення екологічно стійкого розвитку території зростає роль та значення екологічно зорієнтованої лісогосподарської політики, функціонування лісового комплексу держави. В матеріалах Генеральної декларації Третьої Міністерської конференції по захисту лісів Європи (Лісабон, 1998 р.) говориться, що "в ХХІ столітті Європейський лісовий сектор при збереженні соціальних, економічних, природних і культурних цінностей лісів, оптимізує свій внесок у стабільний розвиток суспільства, особливо в сферах розвитку сільських

регіонів, поновлення природних ресурсів, захисту навколишнього середовища у глобальному і регіональному аспектах" [7, ст. 3].

В матеріалах цієї ж конференції наголошується на таких важливих характеристиках лісів, які безпосередньо стосуються до створення нинішніх та майбутніх цінностей:

- збереження здорових і біологічно різноманітних лісів для майбутніх поколінь;
- позитивний внесок у глобальний вуглецевий та гідрологічний цикли;
- захист ґрунту і водних ресурсів;
- захист населення та інфраструктур від стихійних лих;
- створення прибутку;
- забезпечення зайнятості, особливо в сільській місцевості;
- головна роль у забезпеченні регіональних і культурних цінностей для всіх людей [7, ст. 3].

Україна як учасниця третьої конференції з захисту лісів Європи приєдналася до її рішень і дотримується курсу на забезпечення сталого розвитку лісового господарства, управління лісами на всіх рівнях, узгодження власної лісової політики з узятими зобов'язаннями.

Необхідно зазначити, що зазначені вище принципи є реалізованими в законах України. Так, Лісовим кодексом України (1994 р.) встановлено, що "Ліси України є її національним багатством і за своїм призначенням та місцезнаходженням виконують переважно екологічні (водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні), естетичні, виховні та інші функції, мають обмежене експлуатаційне значення і підлягають державному обліку та охороні" [8, ст. 2]. З цієї законодавчої норми випливає важливість екологологічного аспекту розвитку лісових систем.

Ліс як одна з найважливіших складових частин біосфери є обов'язковим і незамінним для життя людини фактором середовища (поряд з повітрям, водою, світлом тощо). Під наметом лісу забрудненість повітря в 20–500 разів менша, ніж у місті. Ліс здатний поглинати майже всі види хімічних сполук, що потрапляють в атмосферу внаслідок господарської діяльності людини. Гектар стиглого лісу за рік може поглинути близько 1 т шкідливих газів, очистити 18 млн. куб. м повітря. У лісовому повітрі бактерій і мікроорганізмів у сотні разів менше, ніж у міському. Кількість фітонцидів з 1 гектару ялівцевого лісу достатня для знищення всіх мікроорганізмів у повітрі великого лісу [9, ст. 52-55]. Ліс нагромаджує вологу, регулює поверхневий її стік, сприяє збільшенню запасів води в ґрунті, оберігає ґрунт від ерозії, попереджає забруднення водою.

Отже, ліс як відновлювальний ресурс впливає на людину через комплекс факторів: мікроклімат, іонізацію та чистоту повітря, тишу, біосередовище, сприятливі звукові й ароматичні подразники. Внаслідок взаємодії зі складною біоекологічною системою лісу умови праці працівників, зайнятих в лісозаготівельній галузі промисловості, є суттєво кращими від інших (табл. 1).

Так, в лісозаготівельній галузі працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, вдвічі менше осіб, ніж в промисловості. Зокрема, в умовах підвищеного рівня шуму, інфразвуку, ультразвуку – в майже в 3 рази менше, запарованості повітря вище норми – в 7,7 разів менше, загазованості вище норми – у 8 разів менше, напруженості праці – в 3 рази менше. Разом з тим ще досить високою є частка працюючих в умовах підвищеного рівня вібрації (3 % про-

ти 2,6 % в промисловості). Працюють під впливом перевищення встановлених нормативів з важкості праці 4,8 % зайнятих в лісовій галузі, тоді як в промисловості в цілому – 4,4 %. Зазначені особливості умов праці накладають підвищену відповідальність лісгосподарських підприємств за проведення активної політики в галузі охорони праці.

Табл. 1. Умови праці працівників зайнятих в лісозаготівельній галузі промисловості в 1997 р. [3]

Галузі	К-сть працівників, що працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам		з них працюють під впливом (в % до загальної кількості працівників)					
	всього тис. чол	% до заг. кількості працівників галузі	підвищеного рівня шуму	вище норми				напруженості праці
				запорошеності повітря	загрозованості повітря	рівня вібрації	важкості праці	
промисловість	1328,8	29,6	12,3	13,9	7,4	2,6	4,4	3,5
лісозаготівельна галузь	6,6	13,3	4,4	1,8	0,9	3,0	4,8	1,1

Лісовий фонд у загальному земельному фонді України становить 16 %. Загальна площа лісового фонду становить 9942,4 тис. га, з них вкрита лісом – 86,7 % [10, ст. 21]. Україна належить до малолісних та лісодефіцитних держав, лісистість її території становить 14,3 %. Тоді як в США лісистість становить 32,7 %, Німеччини – 29 %, Польщі – 28,7 %, Румунії 28,1 %, Франції 27,8 %, Угорщини 18 % [11, ст. 94]. В окремих областях цей показник набагато перевищує середній рівень в державі, зокрема, в Карпатах та гірських районах Криму він становить відповідно 40,2 та 32 %, тоді як в Лісостепу 12,2 %, Степу – 3,8 %.

За показником використання лісів на душу населення України належить до країн, в яких значення цих показників є надзвичайно низькими. Так, за показником обсягу річного користування на душу населення (0,28 куб. м) наша держава займає 17 місце. В числі перших трьох місць є: Фінляндія (17,0), Швеція (7,15), Канада (5,6). Запаси лісосировинних ресурсів в Україні становлять 20 куб. м на душу населення, тоді як в Канаді – 900 куб. м, Фінляндії 328, Росії 322, Білорусії – 87 куб.м. [10, ст. 23-24]. Через невисоку забезпеченість потреб економіки та населення України лісовими ресурсами проблеми примноження лісових ресурсів, захисту навколишнього середовища та його впливу на здоров'я людини повинні бути в центрі уваги концепції сталого розвитку економіки держави.

У зв'язку з пріоритетом екологічної функції лісу у ланцюгу "людина - природа" серед науковців немає одностайності щодо права володіння лісом як природного ресурсу. Згідно з чинним законодавством, лісові ресурси, як і інші природні ресурси, є державною власністю. Механізм реалізації права власності на лісові ресурси як сукупності відносин щодо володіння, користування і розпорядження ними чітко не трактується жодним з чинних законів України. На думку інших вчених [10, ст. 14], вирішення цієї складної теоретико-методологічної проблеми роздержавлення галузі потребує глибоких досліджень, розрахунку еконо-

мічних та соціальних наслідків. Загалом ліси і надалі повинні залишатися державними. У світі сьогодні державам належить: у США – 44, Фінляндії – 27, Австрії – 21 % лісової площі. В країнах Прибалтики приватизація лісів завершується, передбачається приватизувати 50 % лісів [13, ст. 141]. На нашу думку, соціально-економічні особливості перехідного періоду в Україні вимагають державної форми власності на лісові ресурси. Досвід зарубіжних країн з роздержавлення та приватизації лісів можна використовувати лише інформативно для розробки власної концепції. В Україні необхідно пройти етап розробки низки юридичних законів, які регламентують і змінюють форми власності в лісовому господарстві, розробки механізму економічного стимулювання охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів.

Література

1. **Трудовий** потенціал і зайнятість: теоретичні основи та регіональні особливості/ Долішній М.І., Злупко С.М. та інші. – Ужгород: Вид-во "Карпати", 1997. – 422 с.
2. **Трегобчук В., Веклич О.** Необхідність еколого-економічної моделі ринкових реформ в Україні// Економіка України. – 1997. – №4. – С. 12-23.
3. **Статистичний** щорічник України за 1997 рік. – Київ: вид-во "Українська енциклопедія" імені М.П.Бажана, 1999. – 624 с.
4. **Інформаційно-аналітична** довідка (Матеріали до круглого столу Галицького екологічного форуму), 16 квітня 1999 р. – Львів, 1999. – 22 с.
5. **Здоров'я** населення України та діяльність лікувально-профілактичних закладів системи охорони здоров'я (Щорічна доповідь, 1997 рік). – Київ: Мін. Охорони здоров'я України, 1998. – 386 с.
6. **Дорогунцов С., Федоришева А.** Сталість розвитку еколого-економічного потенціалу України та її регіонів// Економіка України. – 1996. – №7. – С. 4-17.
7. **Європейський** лісовий сектор у 21-му столітті// Лісовий і мисливський журнал. – 1998. – №2. – С. 3.
8. **Лісовий** кодекс України. – К., 1994. – 55 с.
9. **Бондаренко В.Д., Фурдичко О.І.** Ліс і рекреація в лісі: Навч. посібник. – Львів: Світ, 1994. – 232 с.
10. **Фурдичко О.І.** Ефективність ресурсно-виробничого потенціалу лісгосподарського комплексу (теорія, методологія, практика). – Львів, вид-во "Світ", 1995. – 287 с.
11. **Шевчук Л.Т.** Основи медичної географії: Текст лекцій. – Львів: ЛДУ ім. Ів. Франка, 1997. – 168 с.
12. **Мікула Н., Колінько Н.** Проблеми реформування лісового господарства. – Соціально-економічні дослідження в перехідний період (Щорічник наукових праць). Випуск II. – Львів, 1997. – С. 140-145.
13. **Вакулук П.** Лісничий – головний господар лісу// Лісовий і мисливський журнал. – 1998. – №3. – С. 8-9.

УДК 331.024.2

Доц. Вісслав Янік, к.е.н. – Люблінський політехнічний інститут, Польща

СИСТЕМА ЗАОХОЧЕННЯ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІРМИ

Розглядаються варіанти побудови системи винагород і її вплив на ефективність функціонування фірми. Сформульовані вимоги до системи стимулювання. Представлені напрямки зміни мотиваційної системи в напрямку суттєвого збільшення змінної частини винагороди в загальній сумі винагород і з однозначним прив'язуванням величини доплати до виконання планових завдань.